

Шевчук Р. С.

*аспірант кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту,
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-558-0-19>

ОЦІНКА ТРЕНДІВ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ: РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

В умовах стрімкого переходу країни до інформаційного та в реаліях сьогодення цифрового суспільства і викликів глобалізації, розвиток ІКТ стає однією з основних передумов підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Особлива увага повинна при цьому приділятися аналізу впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, серед яких соціально-економічні умови, воєнний стан, розвиток цифрової інфраструктури та імплементація відповідних європейських стандартів.

Останніми роками в Україні спостерігається динамічний розвиток ІКТ, що забезпечує фундамент для формування сучасної цифрової економіки і створення інноваційних сервісів у різних секторах. Водночас, аналіз глобальних та національних індексів цифровізації підтверджує, що, незважаючи на позитивні зрушення, Україна залишається серед європейських держав з викликами і проблемами у частині реального нарощування інвестицій, покращення доступу та якості цифрових послуг, що ґрунтуються на прогресі ІКТ.

Безумовно, розвиток електронної торгівлі як ще один тренд прогресу інформаційно-комунікаційних технологій в Україні відіграє важливу роль у формуванні цифрової економіки, оскільки забезпечує активне впровадження сучасних цифрових інструментів у комерційну діяльність підприємств. Очевидно, що прогрес електронної торгівлі був і залишається одним із головних векторів реалізації потенціалу ІКТ, що спричинив “революцію” у сфері торгівлі, відносин між контрагентами, клієнтами й провайдерами послуг тощо.

Зауважимо, що електронна торгівля в Україні демонструє стрімке зростання навіть у реаліях соціально-економічної нестабільності і війни. У 2024 році обсяг ринку e-commerce перевищив 7 млрд дол США, із понад 60 % онлайн-покупок, здійснених через мобільні пристрої [2].

Сегменти роздрібної та оптової торгівлі, логістики та ІТ характеризуються найвищою інтенсивністю впровадження електронної комерції. Цей тренд підтримує цифрова інфраструктура, зокрема розширення широкосмугового Інтернету та інтеграція платіжних систем, а також, вважаємо, зростання рівня фінансової інклюзії в українському соціумі (рис. 1).

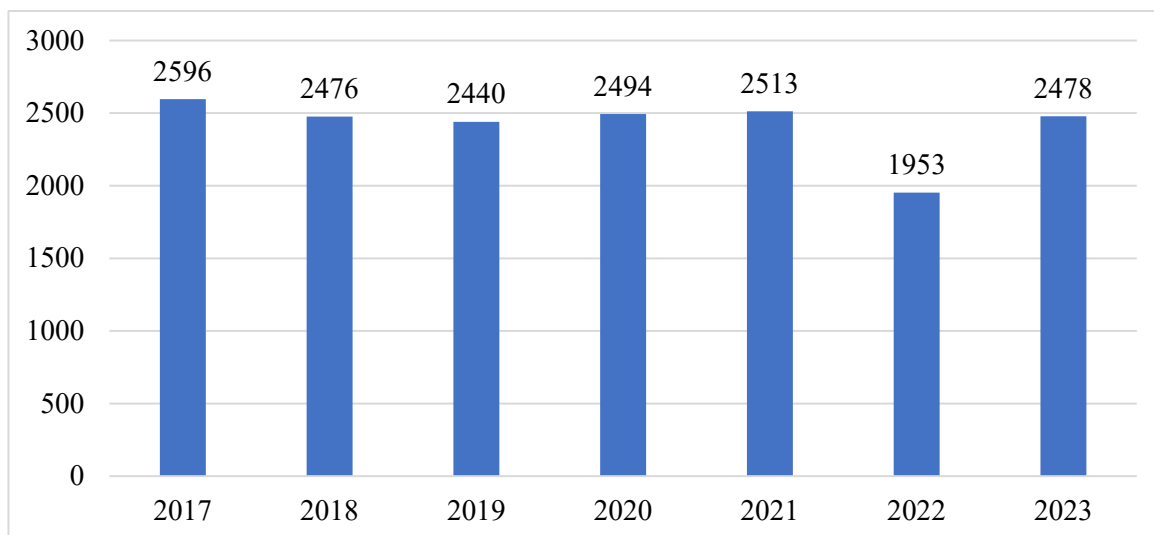

Рис. 1. Динаміка кількості підприємств, які здійснювали електронну торгівлю в Україні упродовж 2017-2023 рр.

Джерело: побудовано на основі [1]

Так, після “пандемічного” імпульсу у 2020-2021 рр., впровадження e-commerce стало одним з ключових факторів підтримки бізнесу у кризових умовах, адже дозволяє утримувати ринки збуту навіть при фізичних і логістичних обмеженнях. Різде падіння в 2022 році чітко корелює з масштабними воєнними діями, релокаціями підприємств, втратою частини інфраструктури, але тренд відновлення вже у 2023 році свідчить про високий рівень цифрової зрілості бізнесу і готовність адаптовуватися до існуючих в Україні надскладних викликів і безпекових загроз.

Цифрова торгівля стає одним із основних або єдиним каналом для “виживання” та розвитку підприємств, що стимулює впровадження різноманітних інструментів ІКТ і розширення його потенціалу відповідно: систем електронних платежів, CRM, хмарних сервісів, мобільних застосунків. Ріст кількості підприємств у 2023 порівняно з 2022 роком (рис. 1) можна розглядати як результат підвищення рівня

цифрової грамотності та подальшого розвитку цифрових платформ для бізнесу. Очевидно, що це супроводжувалось збільшенням інвестицій у формування фінансового потенціалу сектору ІКТ, передусім на рівні конкретних підприємств, які вкладали фінансові ресурси у цифровізацію, замовляли відповідні послуги у компаній сфери ІКТ.

Враховуючи зазначене, зрозуміло, що електронна торгівля є одним із ключових драйверів цифрової трансформації у бізнесі, сприяючи покращенню клієнтського досвіду, оптимізації ланцюгів постачання та підвищенню доступу до нових ринків. Водночас електронна торгівля формує передумови для подальшої імплементації ІКТ у роботі й комунікації суб'єктів господарювання із потенційними клієнтами. У комплексі ці фактори стимулюватимуть подальшу цифровізацію та інвестиції у ІКТ-сектор України як під час війни, так і у період поствоєнного відновлення.

Література:

1. Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження “використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах”. Державна служба статистики України. Київ, 2024. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/suya/st_zvit/2024/12/zv_vikt.pdf

2. Штучний інтелект в Україні: як розвивається галузь. *Kyivstar Business Hub*. URL: <https://hub.kyivstar.ua/articles/galuzevi-trendi-shtuchnij-intelekt-v-ukrayini-yak-rozvivayetsya-galuz>.